

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Tükör

Egy nyári délelőtt Kőkörcsin meg én a patak partján ültünk fürdőnadrágban, és homokvárat építettünk. Amikor már csak az volt hátra, hogy csatornát ássunk a patakig, és a vár köré vezessük a vizet, kicsomagoltuk a tízórainkat, és jóízűen falatozni kezdtünk. Ekkor odacsellengett hozzánk a távolabb fürdőző kistörpék közül egy pajtásunk. Tulajdonképpen az volt a neve, hogy Cse-resznye, de amikor hatalmaskodva kezdett viselkedni, mintha fel akarná falni azt, akihez szól, akkor így neveztek el a kistörpék: Hamm.

Na, ez a Hamm megállt a várunk előtt, és komoran nézte. Kőkörcsin odasúgta nekem: „Fel fogja rúgni!” Visszasúgtam: „Nem baj!” Kőkörcsin elmosolyodott: „A csatornát vár nélkül is megépíthetjük!” Hamm ránk förmedt: „Mit suttoztok a hátam mögött? Azt hiszitek, nem merem felrúgni ezt a vacakot, azt hiszitek, hogy gyáva vagyok? Hát idenézze-tek!” – és felrúgta.

Ugyanennek a napnak a délutánján, amikor Kőkörcsin meg én a játszótisztán labdázunk, az a csoport kistörpe bukkant ki a bokrok közül, amelynek Hamm volt a legfőbb hangadója. Tanácskoztak egy pillanatig, aztán odajöttek hozzánk. Már álltak is föl labdarúgáshoz a mi játszóhelyünkön. Hamm pedig így szólott hozzánk: „Az árnyékos réten mi játszunk.” Intettem Kőkörcsinnek, hogy menjünk a tisztás túlsó oldalára. Kőkörcsin mosolygott: „Ha az árnyékban kimelegszünk, nincs hova mennünk hűsölni. Ha a napon melegszünk ki, milyen jó lesz majd az árnyékban!”

Néhány nap múlva Kőkörcsin meg én a Fő utcán találkoztunk Hamm-mal. Hirtelen megállt előttünk, és így szólott: „Mutasd csak a kezedet!” Megmarkolta ujjaim hegyét, és feszíteni kezdte mindkét tenyeremet a vállam felé. Tudtam, hogy rúgással vagy lábba taposással elkerülhetném, hogy leültessem a földre, de akkoriban már azon törtem a fejem, miként eszméltessem rá Hammot hatalmaskodásai helytelenségére. Már csak ezért sem folyamodhattam magam is erőszakhoz. Inkább leültem hát önként a földre. Hamm diadalmaskodott: „Úgy, úgy, ülj csak szépen!” Kőkör-

csin viszont mosolygott: „Úgyis tudtuk, hogy te vagy az erősebb!”

Körülbelül egy hét múlva levelet írtam Pöttöndre a nagymamának. Engedélyt kértem tőle, hogy három napig vendégeskedhessek náluk egy törpeházi pajtásommal. Amikor megjött a válasz, elmentem Hammékhoz, és így szóltam hozzá: „Meghívott engem a nagymamám három napra Pöttöndre. Úgy volt, hogy Kőkörcsinnel megyek, de Kőkörcsin nem mer lóra ülni. Márpedig én lovaglóló kirándulásokat is szeretnék tenni nagypapa pónilován. Ha van kedved, gyere velem. Kapsz tőlem ráadásul egy nagyon értékes tükröt is.”

Hamm szeretett szépen öltözködni és rendben tartani a haját, azt hitte tehát, hogy valami szép kis zsebtükrökre gondolok, de főképp a lovaglás vonzotta.

Így történt, hogy egy reggel vonatra szálltunk a magyarkúti vasútállomáson. Amikor már Szokolyát is elhagytuk, akkor csak úgy könnyedén, mintha lényegtelen volna, megemlítettem neki: „Pöttöndön Kőkörcsinnek foglak szólítani.” Majd mosolyogva folytattam: „Elkövettem ugyanis azt a huncutságot, hogy nem írtam meg nagymamának, hogy nem Kőkörcsint viszem. Olyan sok szépet és jót hallottak tőlem Kőkörcsinről, hogy nem akartam elkedvetleníteni őket. Sajnos rólad is beszéltem nekik, hát gondolhatod, hogy mit, hiszen tudod, hogy visel-

kedsz velünk. Hiába magyaráznám, hogy bátor lovaglótárs kell nekem, nem tetszenék nekik, hogy éppen azt a bizonyos Hammot hoztam el.” Amikor közel járt a vonat Nógrádhoz, azt is odavetettem neki: „Az persze magától értetődik, hogy úgy viselkedjél, mint Kőkörcsin. Szelíden és kedvesen.”

Bóbitás várt minket. Jól mulattam Hamm zavarán, amikor Bóbitás így üdvözölte: „Á, már régóta szeretnék találkozni veled. Biztosan te is sokszor csodálkozol, ha dicsérnek a szelídségedért, mert hiszen az természetes, hogy az ember nem pulykakakas, sem nem komor bika!”

Amikor már láttuk a fák között Pöttönd kis házacskaát, Bóbitás elnevette magát: „Képzelem, mennyire vár már titeket Tüske, hogy kipróbálja rajtatok is a hatalmaskodását meg az erejét.” Tudjátok, ez a Tüske olyasféle fiú minálunk, mint nálatok Hamm!”

Miután nagymamáéknál megtízóraiztunk, rögtön el is indultunk első lovaglótunkra. Nagypám asztalos volt, deszkát, bútort szállított a pónikkal, de ezekben a napokban éppen nem volt szüksége rájuk. A hosszú lovaglás végén, amelyet Hamm igen élvezett, egy hegyre mutattam: „Holnap oda lovagolunk fel.” Ebéd után pedig értünk jött Bóbitás, és mentünk megismerkedni meg játszani a pöttöndi kistörpékkel. Már messziről észrevettem, és örültem, hogy ott van Tüske is a játszótéren, ugyanis ő volt az, akire a tervemet építettem.

Tüske először Bóbitás elé állt: „Megverjelek?!” Bóbitás mosolygott: „Úgysem versz meg, csak mutatod, hogy meg tudnál!” Tüske legyintett, mint aki megkegyelmez: „Mehetsz!” – és Hamm elé lépett: „De téged, törpeházi, meg kell, hogy verjelek, mert te még nem tudod, ki vagyok én!”

Hamm olyan vörös lett a haragtól, mint a paprika. Ha nem lépek gyorsan közbe, képen csapja, akkor pedig nem érem el, amiért Pöttöndre hoztam! Sietve kiáltottam: „Kőkörcsin, Tüske csak ijesztget, de nem bánjt!”

Tüske tovább handabandázott: „Csak ijesztget??? Szó sincs róla!!!” Hirtelen a bal hóna alá szorította

Hamm fejét: „Hiszed-e, hogy most megverhetnék?!”

Villámgyorsan lekuksoltam Hamm fejéhez, és mutatóujjamat a számra szorítva figyelmeztettem, hogy hallgasson. Szerencsére Tüske már el is engedte Hammot, én meg karon ragadtam, mintha szaladgálni akarnék, és elvittem Tüske közeléből.

Este azonban, mikor nagymamáék kapujában egyedül maradtunk, Hamm így szólt „Moha! Én holnap reggel hazautazom! Ezt én nem tűröm el még egyszer!”

„Nem is teszi Tüske többé, hidd el. Holnap a hegyre lovagolunk. Maradj!”

Hallgatott. Egyszerre csak felforrt: „De mire jó az ilyesmi? Hóna alá szorítani az ember fejét.”

Vállat vontam: „Hát neked jobban kellene tudni, mire jó! Te szoktál Törpeháznál ilyesmiket csinálni, nem én!”

Legyintett: „Az más. Az semmi!”

Azzal nem biztattam magam, hogy megváltoztatja a pöttöndi út, azt azonban reméltem, hogy Tüskében mint tükörben látván önmagát, elgondolkodik a maga viselkedése felől is. De egyelőre semmi jelét nem láttam ennek. Elalvás előtt, már az ágyban, elnevette magát: „Hanem ez a Bóbitás! Bámulat, hogy ennek mekkora türelme van!” Azután pedig ezt motyogta: „Milyen undok alak ez a Tüske!”

A másnapi hegyi lovaglás alatt közöltem vele, hogy a következő napon a romokhoz megyünk el lóháton, és délutánra tettem harmadik napi lovaglásunkat.

Második pöttöndi napunk délutánján Bóbitás a sárkányát is hozta, amikor értünk jött, és egy úgynevezett mélyúton vezetett minket a sárkány röptetésére alkalmas rétfelé. A mélyútban nehéz taligák kerekerei két árkot vájtak. Hamm és Bóbitás tehát a domború középrészen lépegetett egymás mellett. Kistörpéből három is elfért volna ott, én mégis mögöttük lépedélgétem. Egyszerre csak szembejött velünk a domború rész közepén Tüske. Könnyen elmehetett volna akár köztük, akár mellettük, ő azonban olyan sebbel-lobbal tartott egyenesen nekik, és lengetett karjait olyan hevesen csapta hozzájuk, hogy mindketten meginogtak, és leestek az árokba. Bóbitás pedig neki is esett a mélyút agyagfalának. Tüske ráadásul ezt kiáltotta: „Félre székér, jön a kocsi!”

Amikor Hamm meglátta, hogy Bóbitás elesett, ökölbe szorított kézzel lódult a továbbsiető Tüske

után, és kiáltott ő is: „Na, de most!” De kiáltottam én is: „Kökörcsin!” Megállt, és rémülten rám nézett: rémülten, hogy nem torolhatja meg a kettős félrelökést.

Ezen az estén mi kísértük haza Bóbitást, és amikor kettesben maradtunk, tüstént kijelentette: „Reggel utazom!”

Tréfálkozó hangon, túlozva feleltem: „Akkor rengeteget veszítenél, barátocskám! Nemcsak a lovaglás, nemcsak a romok, hanem a nagy értékű tükör is!” Dühösen legyintett: „Hagyd azt a buta tükröt! Utazom!” De már hallatszott a hangján, hogy marad, s ezt már csak dohogta: „Hogy miket kell eltűrné az embernek!” Most már én legyintettem:

„Kökörcsin meg én bántóbb viselkedést is eltűrtünk, amikor például elkergettek minket az árnyékból!” De megint ezt mondta, „Az más! Az semmi!” Bóbitás azonban ezen az estén, megint elalvás előtt, már nemcsak nevetett, hanem egy kis szeretet is volt a hangjában, amikor így szólt: „Szegényke! Hogy nekilökte az a csibész az ároknak, és még egy rossz szava sem volt rá!” Már azt hittem, elalszik, de egyszerre csak ismét megszólalt: „Nem tud úgy elmenni senki mellett, hogy ne csináljon valami rosszat, a csibész!”

A harmadik nap délelőttjén a játszótéren labdázunk. Cicást játszotunk, és Bóbitás már nagyon régóta cica volt. Integtettem is nekem Hamm, hogy alacsonyabbat dobjak. Egyszerre csak Hamm helyett Tüske kapta el a labdát, és felkiáltva: „Mért nem rúgjátok inkább?!”, szándékosan a lejtő felé rúgta. A labda legurult a helyoldalra. Bóbitás már loholt is érte, de Hamm rákiáltott: „Maradj!” Bóbitás engedelmesen megállt, Hamm pedig Tüske felé indult, szeme szűrőssá szűkül, orcimpái kitágultak. Elébe ugrottam: „Kökör-

csin!” Megállt. Mint a mozdony a gőzt, tüdeje úgy köhögte ki hallhatóan a levegőt. Bóbitás odakiáltott: „Mehetek a labdáért?” Hamm lassan odafordult: „Nem mehetsz! Fáradt vagy! Majd én!” – és lement.

Amikor elváltunk Bóbitástól a kertjük előtt, Hamm még mindig komoran így szólt hozzám: „De jó, hogy utazunk holnap. Holnap már úgyse bírnám!” Elmosolyodtam: „Nem olyan nehéz kibírni egy lerúgott labdát! A homokvár felrúgása bántóbb!” Nem felelt. Láttam rajta, hogy mászon jár az esze. Amikor beléptünk nagymamáék kapuján, ezt mondta: „Meg kéne hívni Bóbitást Törpeházára!” Ránevettem: „Bóbitást?” Támadt ugyanis egy ötletem, és amikor bement az istállóba, hogy megnézzé a pónikat, átsiettem Tüskékéhez, és ezt mondtam Tüskének: „Megbízta velem a szüleim, hogy meghívjam néhány napra Bóbitást. De én át szeretném kutatni a szuvas patak barlangját, ehhez pedig olyan kemény legényre van szükségem, amilyen te vagy! Ha van kedved, holnapután már jöhetsz is! De azt fogjuk mondani, hogy te vagy Bóbitás, mert neked – és nevettem – nem épp a legjobb a híred Törpeháznál!” Ő is nevetett „Jól van, megyek!” Örültem, és kezét ráztam vele. „Kapsz majd tőlem egy nagyon értékes kis tükröt is!”

Másnap reggel, közvetlenül elutazásunk előtt megmondtam nagymamának, hogy bizonyos fontos okokból nem Kökörcsin, hanem Hamm volt a vendége. A leleplezéseket a vonaton is folytattam. Így szóltam Hammhoz: „Hát azt az ígért tükröt már megkaptad!” Azt hittem, csodálkozni fog, de nevetett: „Hagyd már azt a tükröt! Már két napja tudom róla, hogy nem igaz! Tüskét tartottad elém tükörnek!” Nevettem én is: „Úgy bizony! Holnap meg Hammot tartom Tüske elé! Holnap érkezik Bóbitás néven!” Hamm rám bámult: „De hát, Moha! Én nem tudok úgy viselkedni, hogy Tüske meglássa bennem önmagát! Kérdezted tegnap délután a romoknál, hogy miért vagyok olyan csöndes! Akkor határoztam el, hogy ismét Cseresznye leszek!”

Örültem is, aggódtam is. „Akkor hát mi lesz Tüskével?”

Cseresznye nevetett: „Haha! Pácban vagy, Moha! Én nem kapom be a Tüskét! Neked meg a nyakadon marad! Nincs más hátra, neked kell úgy viselkedned, mintha fel akarnád falni!”

És egyre vidámabban, egyre hangosabban hahotázott.